

REACH kapsamında Yüksek Önem Arz Eden Madde (SVCH) ihtiva eden ve AB'ye ihraç edilen tekstil ve hazır giyim eşyalarının statüsü hakkında

Avrupa Birliği (AB)'nin AB'de üretilen ve ithal edilen kimyasalların yönetimini düzenlediği 1907/2006 sayılı REACH (Registration, Evaluation and Authorization/Restriction of Chemicals) tüzüğüne göre; tekstil, hazır giyim, deri ve halı sektörlerinde üretilen eşyalar **SVHC¹ içermiyorsa veya salınımı tasarlanan bir madde² kullanılmamış** ise ihracatçılarımızın kayıt ve bildirim yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Diğer taraftan SVHC'lerin yakın bir gelecekte izin hatta kısıtlamaya tabi tutulma olasılığı, ayrıca AB'deki ithalatçıların, ürünlerde SVHC kullanılmasa dahi, tedarikçilerinden ürünlerinde **SVCH kullanılmadığına dair bir sertifika veya yazılı açıklama** talep etmeleri nedeniyle bu konu ihracatçılarımız açısından önem arz etmektedir.

1-Kayıt Yükümlülüğü İçin Kriterler

Eşya içindeki maddenin **salınımı³ tasarlanıyorsa ve eşya içindeki ihracat miktarı yıllık 1 tonun üzerindeyse** kullanılan maddenin ve daha önce başka bir firma tarafından yapılmadıysa kullanım alanının kaydının yaptırılması gerekmektedir.

2-Bildirim Yükümlülüğü İçin Kriterler

a) Aday listede⁴ yer alan SVHC'lerin eşya içerisindeki yoğunluğu ağırlık bazında % 0,1'in üzerindeyse SVHC'lerin Ek XIV Aday Listeye (REACH Tebliği - Ek XIV) giriş tarihinden itibaren AB veya Avrupa Ekonomik Alanı (Norveç, İzlanda ve Lihtenştayn)'na dahil ülkelere ihracat yapan firma, söz konusu maddeler ile ilgili yeterli bilgileri hazır bulundurarak eşyanın müşterisine ve talep halinde 45 gün içerisinde tüketicisine yeterli bilgiyi sağlamak zorundadır.

¹Eşya içerisindeki yoğunluğu ağırlık bazında %0, 1'in üzerindeyse ve eşya içindeki ihracat miktarı yıllık 1 tonun üzerindeyse bu maddeler Avrupa Kimya Ajansı (AKA)'na bildirilmek (notification) zorundadır.

²Eşya içindeki maddenin salınması tasarlanıyorsa ve eşya içindeki ihracat miktarı yıllık 1 tonun üzerindeyse belirtilen kullanım alanı için kaydının yaptırılması gerekmektedir.

³Salınım, ürün içinde kullanılan kimyasalın ürüne ek bir işlev katması olarak tanımlanmaktadır. Örneğin, Kokulu tişört, cilt bakımına yardımcı olan (kremlili) çorap vb.

⁴SVHC listesi REACH Tüzüğü'nün Ek XIV'ünde (şu an için boş) yer almaktadır.

SVCH Aday Listesi için: http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Liste üye ülkelerin ve Avrupa Kimyasallar Ajansı (ECHA)'nın önerileri doğrultusunda güncellenmekte olup, listenin yakından izlenmesi gerekmektedir.

Bu bilgi eşyanın güvenli kullanımı ve eşyanın içindeki maddenin ne olduğu gibi bilgileri kapsamak zorundadır. (REACH Tüzüğü Madde 33)

b) Eşya içerisindeki yoğunluğu ağırlık bazında %0,1'in üzerindeyse ve eşya içindeki ihracat miktarı yıllık 1 tonun üzerindeyse (Eşyanın içine eklenen bir müstahzar ise 1 ton / yılı aşan her bir hammaddesi için); bu maddeler Avrupa Kimya Ajansı (AKA)'na bildirilmek (notification) zorundadır.

- 1 Aralık 2010 tarihinden önce listede yer alan maddeler 1 Haziran 2011'e kadar;

-1 Aralık 2010'dan sonra listede yer alan maddeler ise listeye girdikleri andan itibaren 6 ay içinde Avrupa Kimya Ajansı (AKA)'na bildirilmek (notification) zorundadır.

Ek XIV'e giren SVHC'lerin, belirlenecek son kullanım (sunset date) ardından izin belgesi alınmaksızın eşya içinde kullanımı veya piyasaya sürülmesi yasak olacaktır.

SVCH aday listesinde yer alan 15 kimyasal madde veya müstahzar olarak ürünlerinde kullanan ve AB ve Avrupa Ekonomik Alanı (İzlanda, Norveç, Lihtenştayn) ülkelerine ihracat yapan firmaların, bu maddeler için alternatif maddeler kullanmaları veya Avrupa Kimyasallar Ajansı'na izin başvurusunda bulunmaları gerekmektedir.

Bahse konu kimyasallar için önerilen alternatif maddeler ekteki tabloda yer almakta olup, diğer alanlar için kullanımı önerilen ikame maddeler ve hangi alanlardaki kullanımların izin sürecinden muaf olduğu gibi ayrıntılı bilgilere AKA'nın http://echa.europa.eu/consultations/authorisation/draft_recommendations/prioritisations_en.asp web adresinden ulaşılabilir.

Ek: Tablo : Sektörde kullanılan izne tabi maddeler listesine aday Yüksek Önem Arz Eden Maddelerin (SVHC) sınıflama, kullanım alanları ve mevcut alternatifleri

İTKİB Genel Sekreterliği
AB GB ve Anlaşmalar Şubesi
ab@itkib.org.tr

ÖRNEK HABER:

İsveçli bir doğa derneği, ayakkabı ve terliklere SVHC testi uyguladı

İsveç'te bir doğa koruma derneğinin yürüttüğü bir araştırma, eşyalardaki yüksek önem arz eden maddelere ilişkin bilgi iletişiminin pek de istenen boyutlarda olmadığına dikkat çekti. Chemical Watch dergisinde yer alan araştırmaya göre, İsveçli dernek (SSNC) tarafından 7 ülkeden alınan 27 tane plastik terlik ve ayakkabı, ftalat, ağır metal, azo boya, kalaylı organik bileşikler veya poliaromatik hidrokarbon içeriğine ilişkin olarak test edildi.

İsveç'ten alınan 2 terlikte SVHC Listesinde (Aday Liste) yer alan DEHP ve DBP'ye rastlanması üzerinde 'normal bir tüketici' olarak bu firmaları arayan dernek yetkilileri, firmanın SVHC Listesinden haberdar olmadığını öğrendi. REACH hakkında kendilerine kısaca bilgi verilen firma yetkilisi, ürünü temin ettiği firmaya sorduğu zaman terliklerinde Aday Listede yer alan hiçbir madde bulunmadığı yanıtını aldı. Her iki firmanın da Chemical Watch dergisi tarafından yöneltilen soruya 'Aday Listede yer alan madde içeren ürünleri satmıyoruz' yanıtını vermesi üzerine kendilerine test sonuçları gösterildi. Bunun üzerine iki firmanın da özür dileyerek ürünü piyasadan çektikleri belirtildi. İsveç'in yanısıra Filipinler, Uganda, Tanzania, Hindistan, Güney Afrika ve Endonezya'dan gelen ayakkabı ve terlikler de araştırmada kullanıldı. Test edilen 27 ayakkabıdan 17'sinin 6 ftalattan biri veya daha fazlasını (çoğunun 2 veya 3) içerdiği saptandı. Bunların hepsinde yer alan tek madde DEHP oldu. DEHP'i ürün içeriğinde en fazla (%23 oranında) bulunduran plaj terliğinin alındığı ülke ise Güney Afrika oldu. Ağır metal içeriği araştırılan 10 ayakkabıdan ikisinde kurşun (G.Afrika'dan alınan ayakkabıda) ve krom (Hindistan'dan alınan ayakkabıda) bulundu.

(Kaynak: [Chemical Watch](http://reach.immib.org.tr/web/dokumanlar/Bulten-11.doc) 16 Eylül 2009 <http://reach.immib.org.tr/web/dokumanlar/Bulten-11.doc>)

Tablo: İzne tabi maddeler listesine aday Yüksek Önem Arz Eden Maddelerin (SVHC) sınıflama, sektörde kullanım alanları ve mevcut alternatifleri

Madde Adı	CAS no	EC no	SVHC Sınıflama	Kullanım Alanları	Alternatifler
Hexabromocyclododecane ve izomerleri (HBCDD), Hexabromododekan	25637-99-4 3194-55-6 Alpha HBCDD: 134237-50-6 Beta- HBCDD : 134237-51-7 Gamma-HBCDD: 134237-52-8	247-148-4 221-695-9	Kalıcı, biyobirikimli ve toksik PBT (Madde 57d)	Döşemelik kumaş ve giysiler	Tekstil sektörü için çeşitli alternatifler vardır: http://echa.europa.eu/doc/consultations/recommendations/tech_rep_orts/tech_rep_hbccdd.pdf
Bis(tributyltin)oxide (TBTO)	56-35-9	200-268-0	çok biyobirikimli PBT (Madde 57d)	Tekstil- AB’de sadece ara ürün olarak kullanılmakta. Eskiden biyosidal üretiminde kullanılıyordu.	-
Bis(2-ethylhexyl) phthalate (DEHP, DOP) Dioctyl Phthalate, Di-2-ethylhexyl Phthalate	117-81-7	204-211-0	Üreme için toksik (Madde57c)	Çeşitli ürünlerin enjeksiyon dökümleri (Ayakkabı tabanı, oyuncak, v.b) Polimer ürünlerinde (özellikle PVC’de) plastikleştirici-akışkanlaştırıcı olarak kullanılan maddelerden biridir. Kullanıldığı prosesler; -Kaplama kumaşların, duvar kaplamaları ve bobin kaplamaları gibi malzemelerin serimi (yer / oto döşemecilik, valiz, yağmurluk, muşamba, duvar kaplama, -Lake / boya prosesleri (çeş. boyalı ürün) -Mürekkep prosesleri (baskılı kağıt, plastikler ve tekstil)	Di-(2-ethylhexyl)terephthalate (DEHT) Butyryl trihexyl citrate (BTHC) Di-isononyl-cyclohexan-1,2-dicarboxylate (DINCH) Alkylsulphonic phenyl ester (ASE)

Madde Adı	CAS no	EC no	SVHC Sınıflama	Kullanım Alanları	Alternatifler
Dibutyl phthalate, (DBP)	84-74-2	201-557-4	Üreme için toksik (Madde 57c)	<p>Tekstil sektöründe PVC deri görünümlü giysiler ve plastirol baskılar</p> <p>Tekstil imalatında köpük önleyici ve iplik yağlayıcı (fibre lubricant)</p> <p>2005/84/EC sayılı Europe Direktifine göre yasaklı olan 6 phthalaten iki tanesi.</p> <p>Üreme için zararlı ve kanserojen olduğu düşünüldüğü için 1000 ppm limit değeri üstü yasaklandı. Bu limit değeri Eko-Teks 100 ve H&M gibi diğer firmaların kimyasal kısıtlama listelerinde de yer almıştı. SHVC listesi ile artık hiç istenmiyor.</p> <p>Türkiye mevzuatı: Limit: % 0.1 Sağlık Bakanlığı Oyuncak ve Çocuk Bakım Eşyalarındaki Phthalatlar Hakkında Tebliğ 20/10/2005 tarihli ve 25972 sayılı Resmi Gazete 1/1/2006 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ancak 76/769/EEC sayılı belirli zararlı maddelerin ve preparatların kullanımı ve piyasaya sunulmasına ilişkin kısıtlamalar hakkındaki AB Konseyi Direktifini yirmi ikinci kez değiştiren 2005/84/EC sayılı Direktif nedeniyle söz konusu Tebliğin Avrupa Birliği mevzuatına uyumlu olması amacıyla yeniden değişikliğe gidilmesi gerekliliği doğmuş olup, Oyuncak ve Çocuk Bakım Eşyalarındaki Phthalatlar Hakkında Tebliğde değişiklik yapılmış ve değişiklik tebliği 6/11/2007 tarih ve 26692 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu Tebliğ 31/1/2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.</p>	<p>O-acetyl tributyl citrate (CAS: 77-90-7), Di-isononyl-cyclohexane-1,2-dicarboxylate (CAS: 166412-78-8), Bis(2-ethylhexyl)adipate, DEHA (bis(2-ethylhexyl)ester) (CAS: 103-23-1), Diisononyl adipate (DINA)(CAS: 33703-08-1)</p>

Madde Adı	CAS no	EC no	SVHC Sınıflama	Kullanım Alanları	Alternatifler
Benzyl butyl phthalate (BBP)	85-68-7	201-622-7	Üreme için toksik (Madde 57c)	<p>Deri ve Tekstil sektöründe PVC deri görünümlü giysiler ve plastirol baskılar, kaplama, döşemecilik, ayakkabı üst parçaları, cüzdan, çanta, valiz v.s</p> <p>2005/84/EC sayılı Europe Direktifine göre yasaklı isimleri aşağıda verilmiş olan 6 phtalaten iki tanesi. Üreme için zararlı ve kanserojen olduğu düşünüldüğü için 1000 ppm limit değer üstü yasaklandı. Bu limit değer Eko-Teks 100 ve H&M gibi diğer firmaların kimyasal kısıtlama listelerinde de yer almıştı. SHVC listesi ile artık hiç istenmiyor.</p> <p>Türkiye mevzuatı: Limit: % 0.1 Sağlık Bakanlığı Oyuncak ve Çocuk Bakım Eşyalarındaki Phthakatlar Hakkında Tebliğ 20/10/2005 tarihli ve 25972 sayılı Resmi Gazete 1/1/2006 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ancak 76/769/EEC sayılı belirli zararlı maddelerin ve preparatların kullanımı ve piyasaya sunulmasına ilişkin kısıtlamalar hakkındaki AB Konseyi Direktifini yirmi ikinci kez değiştiren 2005/84/EC sayılı Direktif nedeniyle söz konusu Tebliğin Avrupa Birliği mevzuatına uyumlu olması amacıyla yeniden değişikliğe gidilmesi gerekliliği doğmuş olup, Oyuncak ve Çocuk Bakım Eşyalarındaki Phthalatlar Hakkında Tebliğde değişiklik yapılmış ve değişiklik tebliği 6/11/2007 tarih ve 26692 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Söz konusu Tebliğ 31/1/2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.</p>	<p><u>Dipropylene glycol dibenzoate</u>, DGD Alkyl sulphonic ester, ASE</p>

Madde Adı	CAS no	EC no	SVHC Sınıflama	Kullanım Alanları	Alternatifler
4,4' – Diaminodiphenylmethane (MDA)	101-77-9	202-974-4	Kanserojen, kategori 2 (Madde 57c)	Poliüretanlar, epoksi reçineler, yapıştırıcılar, yüksek performanslı polimerler, %98'i MDI yapımında kullanılıyor. – MDI ise poliüretan üretimine kullanılmakta. MDA'nın diğer kullanımları: Ayakkabı sektörü Tekstil sektöründe yasaklanan azo boya ve pigmentlerin içinde yer alan yasaklı aminlerden bir tanesidir. Daha önce kullanım limiti tekstilde 20 ppm olarak belirlenmişti. SHVC listesi ile izne tabi hale getiriliyor.	Yapıştırıcılarda alternatifler mevcut, epoksi reçineler için alternatifler zor http://echa.europa.eu/doc/consultations/recommendations/tech_reports/tech_rep_mda.pdf
Alkanes, C10-13, chloro (SCCP)	85535-84-8	287-476-5	Kalıcı biyobirikimli ve toksik, çok kalıcı, çok biyobirikimli PBT ve vPvB (Madde 57d,e)	Tekstil sektöründe alev-geciktirici, sügeçirmezlik ve küflenme önleyici işlemlerde.	Orta-uzun zincirli klorlanmış parafinler, decabromodiphenyl ether (tekstil sektörü), hexachlorocyclodecane (tekstil sektörü)
Cobalt dichloride	7646-79-9	231-589-4	Kanserojen (Madde 57c)	Tekstil endüstrisinde pigmentlerin sentezinde (ara ürün olarak), Boya, mürekkepte kurutma maddesi	-
Sodium dichromate	10588-01-9 (anhydrous) and 7789-12-0 (dihydrate)	234-190-3	Kanserojen, mutajenik, üreme için toksik (Madde 57a, 57b ve 57c)	AB'de genelde diğer Cr bileşenlerinin sentezinde ara ürün olarak; -Deri tabaklama tuzları üretiminde. -Pigment üretiminde. (Cr (III) ve Cr (VI)) -Cr metali üretiminde, Ara ürün olmayan kullanımları; -Yün boyamada mordan olarak	Yün boyamada :vinylsulphones